

ÅRSMELDING 2008

INTERKOMMUNALT ARKIV FOR
BUSKERUD, VESTFOLD OG TELEMAR KKS

STYRETS ÅRSBERETNING 2008

Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS (IKA Kongsberg) har kontorlokaler og magasin i Nansens gate 1 og magasin i Bussedalen 7, Kongsberg. For selskapet har arbeidet med å få implementert strategiplanen med hovedvisjonen «En kilde til kunnskap» vært det store satsningsområdet i 2008. Styret har spesielt sett på oppgavene knyttet til selskapsorganisering, lokaler og magasin, etiske retningslinjer og helse, miljø og sikkerhetsarbeidet i selskapet. Selskapet fikk seks nye eierkommuner i 2008 og består av 45 formelle eiere – to fylkeskommuner og 43 primærkommuner.

EIERE

Andebu kommune	Kviteseid kommune	Røyken kommune
Asker kommune	Lardal kommune	Sande kommune
Buskerud fylkeskommune	Larvik kommune	Sauherad kommune
Bø kommune	Lier kommune	Seljord kommune
Flesberg kommune	Nedre Eiker kommune	Sigdal kommune
Flå kommune	Nes kommune	Siljan kommune
Fyresdal kommune	Nissedal kommune	Svelvik kommune
Gol kommune	Nome kommune	Telemark fylkeskommune
Hemsedal kommune	Nore og Uvdal kommune	Tinn kommune
Hjartdal kommune	Notodden kommune	Tjøme kommune
Hof kommune	Nøtterøy kommune	Tokke kommune
Hol kommune	Porsgrunn kommune	Tønsberg kommune
Hole kommune	Re kommune	Vinje kommune
Horten kommune	Ringerike kommune	Øvre Eiker kommune
Hurum kommune	Rollag kommune	Ål kommune

SELSKAPETS ORGANISERING OG VERV

Representantskapet

Representantskapet er selskapets øverste styringsorgan. Ordinært representantskapsmøte ble avholdt 23. april 2008 på Smeltehytta i Kongsberg.

Representantskapet ledes av John Jakobsen, Nedre Eiker kommune. Harald Lillo Pedersen, Ringerike kommune, ble på representantskapsmøtet valgt til ny nestleder etter Finn Tallakstad, Siljan kommune.

Styret

Leder Geir Langhelle Mathiesen, Horten kommune
Nestleder Steffen Stordalen, Siljan kommune
Styremedlem Wenche Fossberg, Buskerud fylkeskommune
Styremedlem Liva Aronsen, Øvre Eiker kommune
 Nils Peter Undebakke, Buskerud fylkeskommune, (ble nytt styremedlem på representantskapsmøtet etter Petter Kjendalen, Porsgrunn kommune)
Ansattes representant June Wahl tok over for Torleif Lind. Statsarkivet i Kongsberg har observatørplass i styret.

STYRETS ÅRSBERETNING 2008

Varamedlemmer

Før 23. april 2008:
1. vara Nils Peter Undebakke, Buskerud fylkeskommune
2. vara Bengt Erlandsen, Svelvik kommune
3. vara Vigdis Mariedatter Gullbrandsen, Fyresdal kommune

Etter 23. april 2008:
 Bengt Erlandsen, Svelvik kommune
 Jørund Ruud, Telemark fylkeskommune
 Anne Lise Wibstad, Nedre Eiker kommune

Valgkomité

Før 23. april 2008:
Leder Øystein Følstad, Nedre Eiker kommune
 Harald Orekåsa, Nome kommune
 Sissel Brathagen, Larvik kommune

Etter 23. april 2008:
Leder Øystein Følstad, Nedre Eiker kommune
 Harald Orekåsa, Nome kommune
 Knut Erik Lippert, Svelvik kommune

Ansatte

Wenche Risdal Lund, daglig leder
 Torleif Lind, fagleder
 Ina Halle-Knutzen, rådgiver
 Steinar Marvik, rådgiver
 June Wahl, rådgiver
 Torfinn Fønseth, fagarbeider
 Anne Magnussen, sekretær
 Eli Tuv, fagarbeider
 Lillian Johansen, ordning
 Sidsel Kvarteig, rådgiver. Sluttet 31. august 2008.
 Petter Pedryc, rådgiver. Sluttet 31. oktober 2008.

Eksterne administrative tjenester

- Regnskap og lønn ble ivarett av Horten kommune.
- Vestfold kommunerevisjon IKS har revidert regnskapet.

Om selskapet

- Styret har avholdt sju møter og ett styreseminar. Styret behandlet 42 saker.
- Det totale sykefraværet var i 2008 68 dager, hvorav korttids sykefravær (egenmelding) var 30 dager mot 15 dager i 2007. Sykefravær med sykmelding var 38 dager mot 58 dager i 2007. Velferdspermisjon var 16 dager mot 29 dager i 2007. Sykefraværet skyldes ikke arbeidsrelaterte forhold.
- Det var elleve ansatte i 2008, ti faste og en på tiltaksmidler. To sluttet i løpet av året. Til sammen utgjorde stillingene 8,3 årsverk.
- Det er ingen lønnsforskjeller basert på kjønn. Selskapet søker bevisst å oppnå en jevn fordeling mellom kvinner og menn, kulturell bakgrunn og aldersfordeling. Selskapet søker å tilrettelegge for ansatte i alle livsfaser.
- Selskapets virksomhet forurenser ikke det ytre miljøet.
- Regnskap 2008 viser et overskudd på kr 156 273,63. Overskuddet avsettes disposisjonsfondet.

FAGOMRÅDET

Arkivdanning er den prosessen som fører til at arkiver blir skapt. Dette betyr i praksis at fagfeltet beskjeftiger seg med alle delene av dokumentflyten, fra postbehandling til arkivering, periodisering og bortsetting. IKA Kongsberg tilbyr sine eierkommuner rådgiving og kurs i alle arkivrelaterte temaer innenfor arkivdanningen. Arkivplanprosjekter, arkivrelaterte omorganiseringsprosjekter, digitaliseringsprosjekter og rutineutarbeidelse er de vanlige temaene for større prosjekter der IKA Kongsberg er med.

Når det gjelder kursvirksomheten innenfor fagområdet arkivdanning, har det i 2008 vært en klar overvekt i etterspørselen etter kurs i den nye offentlighetsloven, og bevisstgjøring om hvilke konsekvenser saksbehandling på e-post har i forhold til offentlighetsprinsipp og kommunale arkiver. Rene arkivfaglige kurs, kurs i nyetablerte rutiner og kurs/opplæring i arkivplan.no har også blitt holdt i 2008.

- Det har blitt gjennomført 39 kommunebesøk med ulike tema i løpet av 2008.
- I tillegg har det blitt arrangert 12 kurs innenfor fagområdet i kommunene.

I tillegg til kursvirksomhet og deltakelse i større prosjekter har vi foretatt kartlegginger, drevet opplæring av arkivpersonell, besvart arkivfaglige spørsmål fra eierne og deltatt i flere fagdiskusjoner nasjonalt. En av disse diskusjonene dreide seg om behovet for å bevare journalene etter døde pasienter og brukere innen pleie- og omsorgssektoren.

IKA Kongsberg oppsummerer sitt standpunkt til denne problemstillingen i artikkelen «De dødes arkiv – perspektivløst kassasjonsvedtak». Denne artikkelen er gjengitt på neste side i årsmeldingen.

Byarkivet i Drammen og Sarpsborg kommune, gjennom Østfold interkommunale arkivselvskap, har hver for seg søkt Riksarkivaren om tillatelse til å kassere morsjournaler (journaler etter døde pasienter) fra pleie- og omsorgssektoren.

Riksarkivaren har etter vurdering av innholdsbeskrivelser fra to (!) tilfeldig valgte kommunale morsjournaler gitt tillatelse til kassasjon etter følgende retningslinjer:

- Morsjournaler for personer som er døde tidligere enn 1950 bevares i sin helhet.
- Morsjournaler for personer som er døde i perioden 1950 - 1997 kasseres i sin helhet.
- Morsjournaler for personer som er døde i perioden 1998 - 2007 kasseres 10 år etter tidspunkt for dødsfallet.
- Fremtidige morsjournaler kan kasseres 10 år etter at pasienten eller beboeren døde.

De to søknadene som Riksarkivaren har behandlet begrunnes med at morsjournalene utgjør et betydelig antall hyllemeter, og at kassasjon er ønskelig ut fra en erkjennelse av at det koster penger å oppbevare arkivmateriale.

For det første er det viktig å påpeke at en innholdsbeskrivelse av to tilfeldig valgte morsjournaler er et alt for spinkelt grunnlag å fatte et så omfattende kassasjonsvedtak på. Det er i denne sammenheng talende nok å nevne at både IKA Kongsberg og andre interkommunale arkivordninger i landet flere ganger har funnet blant annet barnevernsdokumentasjon i morsjournaler fra pleie- og omsorgssektoren. Når Riksarkivaren tillater kassasjon av morsjournaler i sin helhet ut fra økonomiske hensyn, kan det ikke samtidig forventes at den enkelte kommune skal sette i gang et omfattende og fordyrende ordningsarbeid i materialet før kassasjon finner sted.

For det andre mener IKA Kongsberg at dette enkeltvedtaket fra Riksarkivarens side vitner om en perspektivløshet som lar forholdsvis små økonomiske hensyn gå foran bevaring av enkeltindividens historie, og hensynet til de etterlattes potensielle behov for innsyn i morsjournalene. Opplysninger om eventuelle arvelige sykdommer, ulike behandlingsformer som pasienten har mottatt og dagligdagse opplysninger om hvordan den enkelte pasients siste levetid har artet seg vil gå tapt for både pårørende og for ettertidens forskere. Riktig nok anbefales det å ta vare på et såkalt statistisk utvalg, det vil si alle pasienter som er født 1. 11. og 21. i hver måned, men for bruk i senere forskningsøyemed kreves det at utgangspunktet bør være svært omfattende dersom et slikt utvalg skal være statistisk representativt.

Det er også betimelig å stille spørsmål ved de bevaringsprioriteringer som er gjort i vedtaket. Morsjournaler for personer som er døde tidligere enn 1950 skal bevares i sin helhet, mens journalene for personer som er døde etter 1950 skal kasseres i sin helhet. Etter arkivlovens ikrafttredelse i 1999 har 1950 stått som et slags hellig tidsskifte i forhold til spørsmålet om bevaring og kassasjon. Arkivforskriftens § 3-20 bokstav a hjemler et bevaringspåbud for arkivmateriale eldre enn 1950, så den juridiske siden av problemstillingen er udiskutabel. Året 1950 kan kanskje være et greit tidsskille for dagens historikere i forhold til hvilket arkivmateriale det er mest interessant å dykke dypere ned i. Hva som eventuelt er interessant for neste generasjons historikere er det tydeligvis ikke tatt hensyn til, men det er en problemstilling som hører hjemme i en annen diskusjon.

Det som virker som en større problemstilling er kassasjonsbestemmelsene for pasienter som er døde etter 1950. Dersom dette årstallet i denne sammenheng skal stå som et tidsskille, så må det være i forhold til samfunnsmessige og livstilsmessige endringer som vi vet har stor innvirkning på folkehelsen. Disse endringene vil nødvendigvis også i stadig sterkere grad gjenspeiles i morsjournalene.

Det får kanskje være opp til medisinere og medisinhistorikere å gjøre den faglige vurderingen av om den informasjonen som sannsynligvis blir å finne i framtidens morsjournaler er å regne som verdifull historisk dokumentasjon, og IKA Kongsberg nøyer seg i denne omgang med å tegne omrisset av en problemstilling som ikke synes å være vurdert fra Riksarkivarens eller de gjeldende kommuners side.

Som våre eieres arkivfaglige kompetanseinstitusjon vil IKA Kongsberg uansett, ut fra hensynet til innbyggernes rettigheter og forvaltningens moralske plikt til å ivareta enkeltindividens historie, fraråde alle eierkommunene å søke Riksarkivaren om kassasjonstillatelse for morsjournaler ut fra en økonomisk motivasjon.

FAGOMRÅDET

Rettighetsdokumentasjon er å definere som «dokumentasjon vedrørende lovbestemte rettigheter for enkeltpersoner eller grupper av personer». Innen offentlig forvaltning behandles det store mengder personopplysninger som inngår i personregistre, bl.a. innen barnevern, sosial, oppvekst, helse osv. Kommunene skal etterleve et omfattende lovverk for å tilfredsstille alle de krav som stilles. IKA Kongsberg fungerer her som rådgiver, støttespiller og kompetanseinstitusjon. De kommunebesøkene som har vært gjennomført innenfor dette fagområdet, er alle knyttet til enten konkret rådgiving eller til henting av arkivmateriale til deponering.

IKA Kongsberg er kommunenes arkivdepot for personregistre som er ute av administrativ bruk. Her forvaltes registrene iht. lovverket når det gjelder ordning, katalogisering, tilgjengelighet og innsyn. I alt ble det deponert 210 hyllemeter fordelt på 40 ulike aksjesjoner i løpet av 2008. Arkivene tilrettelegges kontinuerlig for betjening av innsynsforespørsler. Disse forespørslene gjelder for det alt vesentlige tilbakelån til kommunene, og er en prioritert oppgave for IKA Kongsberg. I alt kom det 179 forespørsler om innsyn og tilbakelån i 2008.

Innenfor dette fagfeltet foregår det også et formalisert samarbeid på tvers av de kommunale arkivinstitusjonene, og i 2008 har det vært avholdt 3 møter i det nasjonale nettverket for rettighetsdokumentasjon.

I forbindelse med et tyveri av datalagringsutstyr med sensitive personopplysninger fra en av kommunene i vårt distrikt, engasjerte IKA Kongsberg seg i en diskusjon om sikkerhetsbegrepet. IKAs syn på saken ble ytret i artikkelen «Frarøvet data om skolebarn – engangshendelse eller kontinuerlig tyveri?» som er gjengitt på neste side i årsmeldingen.

- Det har blitt gjennomført 26 kommunebesøk. Informasjons- og veiledningsmøter med virksomhetene og henting av arkivmateriale har vært tema for kommunebesøkene.
- Det har blitt avholdt ett kurs i personopplysningsloven.
- Det ble deponert 40 aksjesjoner på til sammen 210 hyllemeter.
- Det er ordnet og registrert 88 hyllemeter med personregistre. Omfanget er redusert med 12 hyllemeter.
- Det har vært 179 forespørsler om innsyn og tilbakelån av pasient-, klient- og elevmapper.
- Betanien hospital har deponert 43 hyllemeter med pasientjournaler fra reumatologisk avdeling og øye avdelingen. 20 hyllemeter med pasientjournaler fra øyeavdelingen er ferdig ordnet. Journalene fra reumatologisk avdeling er foreløpig uordnet.

I Laagendalsposten (LP) onsdag 20. august leser vi at sensitive opplysninger om elever ved en skole i Kongsberg er stjålet. Opplysningene har kommet på avveie ved at minnepinnene som opplysningene lå lagret på ble tatt under et innbrudd på skolen forrige helg.

Intensjonelt ble informasjonssikkerheten ivaretatt ved å oppbevare minnepinnene i låsbare skap og skuffer, og det nye sikkerhetstiltaket som er iverksatt etter tyveriet, innebærer at nøklene til disse skapene ikke lenger oppbevares på skolen. Rådmannen uttaler heldigvis også at minnepinner nå ikke lenger skal benyttes til lagring av sensitive opplysninger.

I en kommentar til artikkelen dagen etter står det å lese at kryptering av minnepinner nå har blitt brukervennlig, og vi må forstå kommentaren dit hen at det likevel kan være greit å benytte et slikt lagringsmedium forutsatt at de rette tekniske sikkerhetstiltakene er iverksatt. Både den opprinnelige artikkelen og kommentaren vitner om en snever og mangelfull forståelse av problematikken. Når det gjelder denne typen opplysninger, må man se sikkerhetsaspektet på to plan. En ting er det som avisartikkelen vektlegger, nemlig den typen sikkerhet som skal hindre at personopplysninger kommer på avveie. Denne typen sikkerhet har kommunen i dette tilfellet vist at de åpenbart ikke har vært i stand til å ivareta. Forholdsvis enkle grep kan foretas for å rette opp i dette.

Den andre typen sikkerhet, som ikke blir belyst i LPs artikkel, er sikkerheten for at dokumentasjonen blir tatt vare på for ettertiden. Alle norske kommuner forvalter vesentlige deler av enkeltindividers/innbyggernes historie. Historien kan strekke seg fra fødsel til død, via oppvekst, skolegang, arbeidsliv, pleiebehov og så videre.

Som enkeltindivider i et velutviklet demokrati har vi alle krav på at kommunene ivaretar denne historien på en forsvarlig måte, slik at vi når som helst, også etter mange år kan kreve innsyn i den delen av vår personlige historie som kommunen forvalter. Svært mange mennesker vil ha behov for innsyn i egne mapper, enten det er av ren nysgjerrighet, for å få belyst spørsmål man sitter inne med eller rett og slett for å benytte seg av den demokratiske retten man har til å føre kontroll med forvaltningen.

Langtidslagring av elektroniske data er problematisk. For offentlig arkivmateriale, som vi snakker om i dette tilfellet, kreves det at dokumentene lagres i godkjente arkivformater og på godkjente lagringsmedier. Både formatene og lagringsmediene må vedlikeholdes og byttes ut med jevne mellomrom for at informasjonen som er lagret skal forbli tilgjengelig. Dersom disse aspektene ikke ivaretas vil den elektronisk lagrede informasjonen gå tapt i løpet av forholdsvis få år. Kommuner som ikke er seg bevisst disse problemstillingene, foretar med andre ord «uaktsomt tyveri» av innbyggernes historie.

Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark (IKA Kongsberg) bistår sine eierkommuner i forvaltningen av arkiver med personsensitivt innhold. Her kan kommunene hente ekspertråd i forhold til hva slags dokumentasjon de skal ta vare på og hvordan dokumentasjonen skal lagres på en sikker måte. Når arkivene ikke lenger er i administrativ bruk velger de fleste kommuner å sende arkivene til IKA Kongsbergs magasiner for sikker oppbevaring og betjening.

NISSDAL ARKIVNEMND

Det finnes her og der små bevis på at noen kommuner i perioder har tatt arkiv på alvor. Den 2. juni 1954 møttes arkivnemnda i Nissedal på Nidartun for å lage et herredsarkiv. Litt senere samme måned gikk de gjennom protokoller og arkivsaker som var ført inn i en bok. Det var da 64 arkivstykker.

Nemnda skulle årlig gå gjennom arkivsakene og kontrollere at alt var på plass. Den som ville bruke arkivet skulle henvende seg til nemnda. Ingen arkivsaker måtte tas ut av huset.

Møteboka ble ført til 1957 da arkivet ble tilført 12 nye arkivsaker fram til nr.160. Selve arkivkatalogen er nummerert til 188 og har derfor blitt ført litt lenger enn møteboka.

Arkivet til Nissedal kommune står i dag hos IKA Kongsberg. Ved stikkprøver av de første 64 katalognumrene i den gamle arkivlista, ble 37 gjenfunnet i våre magasiner. Staten har trolig tatt til seg 12. Rundt 9 var fra private arkiver og kanskje derfor ikke levert til oss. Resten, altså 5-6 protokoller kunne jeg ikke finne. Dette er ca.10% av den opprinnelige bestanden.

Tanken var god i 1954, men oppfølgingen synes ikke å ha gitt den trygghet for arkivet som var den opprinnelige intensjonen.

FORMIDLING

FAGOMRÅDET

Aktiv formidling er et forholdsvist nytt fagområde innenfor kommunale arkivinstusjoner. Arkivinstusjonene har tradisjonelt konsentrert seg om tilgjengeliggjøring av arkivene. Det vil si å ordne, registrere, katalogisere og omtale det konkrete arkivmateriale slik at publikum kan etterspørre det. Dette er selvsagt et viktig arbeid, og en forutsetning for i det hele tatt å kunne formidle arkiv. Aktiv formidling av arkiv er viktig både i et demokratisk og kulturelt perspektiv. I løpet av 2008 har IKA Kongsberg jobbet med aktiv tilrettelegging og ulike strategier for nå forskjellige målgrupper.

En av strategiene har vært å samle alle de ulike tiltakene for formidling av arkiv i et eget paraplyprosjekt som vi kaller «Det var en gang...». I 2008 har vi arbeidet mye med planlegging og tilrettelegging av prosjekter som skal gjennomføres i 2009. I løpet av året har vi jobbet frem et nytt nettsted www.detvarengang.no som i 2009 skal lanseres som vår nye nettbaserte formidlingsløsning.

Et av prosjektene vi har satt i gang, er produksjon av en tegnefilm om fattiglemmet «Gjetekari». I 1999 ble det funnet flere hyllemeter med arkivmateriale mellom bjelkelagene på loftet i den gamle Tingstua på Hokksund. Iblantet stubbloftsleire og sagflis lå det saksdokumenter fra blant annet fra fattigvesenet. I de gamle dokumentene fra 1860 kan vi lese at Kari Olsdatter ble kalt «Gjetekari». Hun var barnløs og mottok 2 spesidaler i stønad fra «Eker fattigkommisjon». Etter et forhør av Gjetekari mente lensmannen at hun hørte hjemme i nabokommunen Flesberg, og at det derfor var de som skulle betale stønaden. Vi utarbeidet et manus til tegnefilmen og har knyttet til oss firmaet Kulturhistorisk film & formidling til gjennomføring av dette prosjektet.

Et annet prosjekt vi startet i 2008 var en innbyggerkonkurranse i Notodden. I samarbeid med kommunen og lokalavisen Telen har vi utfordret kommunens innbyggere til å dokumentere hvorfor nettopp Notodden kommune er et godt sted å bo. Vi har allerede fått inn mange bidrag. Vinnere av konkurransen skal kåres i løpet av våren 2009. Vi ønsker etter hvert å etablere kontakt med flere lokalaviser og kommuner for samarbeid om tilsvarende prosjekter.

- Deltatt på Nettredaktørskolen våren 2008
- 16 oppslag i 10 forskjellige lokalaviser
- Publisert fire artikler i to fagtidsskrift
- To foredrag om kommunearkiv som kilde til lokalhistorien

Arkivkatalogene som er registrert i ASTA, ligger søkbare på nettsiden www.ikakongsberg.no. Denne søketjenesten har fått bedre kvalitet gjennom en beskrivelse av de ulike administrative enhetene som står som arkivskapere i katalogen. Ved utgangen av 2008 ligger det beskrivelser av 19 ulike administrative enheter på nettsiden. Steinar Marviks artikkel «Kommunal administrasjonshistorie», som i løpet av året har vært publisert i fagtidsskriftet Arkheion, har blitt tilrettelagt for nettbruk slik at den kan brukes som et oppslagsverk.

Vi har startet opp med nyhetsbrev. En gang i måneden sender vi ut et nyhetsbrev som inneholder regionale og nasjonale nyheter fra vårt fagområde. Nyhetsbrevet er åpent for alle, og man kan melde seg på via våre hjemmesider.

Hver måned har vi publisert en ny smakebit fra arkivene på våre hjemmesider. I løpet av året har vi omtalt en rekke saker fra ulike kommuners arkiv. Sakene spenner fra omtale av tvangsauksjon over hunden «Fruitti» i Tønsberg namsmannskontors arkiv (se side 11), til Sundhetsforebyggende tiltak i Svelvik papirfabrikks saksarkiv.

Vi har fått støtte av ABM-utvikling til å gjennomføre et forprosjekt der vi fokuserte på to bestemte kommuners administrasjonshistorie. Arkivminneprosjektet har bakgrunn i kommunenes ulike praksis i organiseringen av tjenestetilbud, og forhold knyttet til gjenfinning av dokumentasjon. IKA Kongsberg ønsker å samle inn og bevare den administrative historien sammen med arkivmateriale, for at gjenfinning og formidling av de kommunale kildene vil bli enklere og sikrere. I løpet av 2009 skal erfaringene fra forprosjektet evalueres, og arkivminneprosjektet startes opp i flere kommuner.

I forbindelse med Arkivenes dag inngikk IKA Kongsberg et samarbeid med Eiker Arkiv. Sammen produserte vi en utstilling som het «Fra de fattiges saga», blant annet bestående av dokumenter som omhandlet «Gjetekari». Utstillingen ble vist på Solberg Spindri under Spindridagene i september og på Statsarkivet i Kongsberg på Arkivenes dag.

I løpet av året har vi hatt som målsetning å få mer omtale i lokalpressen i vårt distrikt. Hensikten har vært at IKA Kongsberg skal bli mer synlig og kjent blant folk flest. I løpet av 2008 har IKA hatt 16 oppslag i 10 forskjellige lokalaviser i Buskerud, Vestfold og Telemark.

ELDRE ARKIV

FAGOMRÅDET

Oppbevaring av arkiv ut over de administrative behov er en lang tradisjon. Tradisjonen er begrunnet i et behov for dokumentasjon av rettigheter over tid, og av en generell interesse for historie.

Arkiv dokumenterer de beslutninger som er tatt, og er i tillegg en del av grunnlaget for historieforskning og historieforståelse. De dokumenter som har blitt skapt av en virksomhet opp gjennom årene, er førstehåndskilder til samfunnsutviklingen. Slik sett vil de kommunale arkivene kunne vise hva slags påvirkning kommunene har hatt på lokalsamfunnene og Norge som nasjon siden starten i 1837.

Gjennom innføring av arkivloven i 1999 fikk IKA Kongsberg anledning til å bli depot for de kommunene som ønsker det. De første arkivene kom inn i våre lokaler høsten 2000. Siden har virksomheten vokst kraftig. Depottjenesten holder et høyt faglig nivå, og vi har kompetent personale til å betjene og tilgjengeliggjøre arkivene. Hver enkelt kommune ville hver for seg vanskelig kunne gjennomføre de pålegg arkivloven legger på et arkivdepot. Våre verktøy for å skape orden i de forskjellige kommunearkivene, er systematikk og arkivsystemet Asta. Dette gjør at vi kan sette opp et hvert kommunearkiv på en oversiktlig måte, slik at vi kan finne frem selv om ikke alt er gjennomordnet eller registrert på saks- eller dokumentnivå.

Det foregår en kontinuerlig innhenting av arkivsaker. Alle protokoller blir registrert i Asta og satt inn i hyller etter våre systemer. De mest kaotiske delene av arkivet blir etter hvert ordnet, slik at disse også skal bli tilgjengelige for bruk. Møtebøker, kopibøker og postjournaler i ringpermer blir bundet inn, og vi har i 2008 satt i gang et internt prosjekt for å få fortgang i dette arbeidet. Dette er en betalingstjeneste som skal rette opp tidligere tiders manglende kompetanse på langtidslagring av dokumenter i kommunene. Tjenesten blir derfor utført over flere år dersom ikke annen avtale er inngått mellom kommunen og IKA.

Fremfinning i arkivene er en svært viktig tjeneste. Vi betjener for det meste saksbehandlerne i kommunene, men det kommer også en del spørsmål utenfra. Som regel har vi svar klart 0-2 dager etter at vi har fått henvendelsen. Noen henvendelser blir gjort ved direkte fremmøte. Lesesalen ligger i magasinet i Bussedalen.

I utgangspunktet skal arkivsakene være 25-30 år gamle før de kommer til oss. Noen steder har det blitt slik at også nyere ting har blitt deponert. Som regel er det begrunnet av plassmangel i kommunen. Det som er viktig er at de eldre arkivene etter hvert kommer til oss i sin helhet. Dette vil skape lettere arbeidsforhold for fremfinning.

- Arkivmengden ved utgangen av 2008 var 3240 hyllemeter (netto 3074 hyllemeter)
- Det ble deponert 39 aksjesjoner på til sammen 390 hyllemeter
- Det er ordnet og registrert 90 hyllemeter med administrative arkiver. Omfanget er redusert med 33 hyllemeter.
- 275 bind med møteprotokoller, postjournaler og kopibøker er bundet inn, og i tillegg har vi stått for opplæring i innbinding for en kommune.
- Det har vært 120 arkivforespørsler innenfor fagfeltet.
- Vi har hatt besøk av 37 lesesalgjester i tillegg til at det er gjennomført to omvisninger i depotet

ELEKTRONISK ARKIV

FAGOMRÅDET

De siste årene har flere av IKA Kongsbergs eierkommuner gått over til å produsere arkiver i elektronisk form. Dette gir store utfordringer knyttet til datauttrekk, bevaring over lang tid og tilgjengeliggjøring. IKA Kongsberg har i 2008 tatt uttrekk av flere systemer, både generelle sak-/arkivsystemer etter KOARK og NOARK 4- standarden, og spesialiserte fagsystemer. Utfordringene knyttet til ivaretagelse og tilgjengeliggjøring av elektronisk arkiv blir forsøkt løst gjennom et nasjonalt samarbeid der de fleste av landets kommunale arkivinstusjoner deltar. IKA Kongsberg har gjennom sin rådgiver på dette fagfeltet bidratt aktivt. Det nasjonale prosjektet innenfor elektronisk arkiv vil selvsagt bli videreført i 2009 og framover.

I tillegg til de nevnte oppgavene, har IKA jobbet med en del andre oppgaver og prosjekter knyttet til dette fagfeltet i 2008.

For å øke tilgjengeligheten til de kommunale arkivene også på internett har IKA Kongsberg initiert et prosjekt for digitalisering av møteprotokoller fra kommunestyre og formannskap. Vi inngikk en avtale med Tinn, Gol og Horten kommuner om deltakelse i et forprosjekt knyttet til slik digitalisering. I forbindelse med dette var fire representanter fra IKA på en studietur til Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane. Vi tok også initiativ til et møte med ABM-utvikling for å diskutere denne problemstillingen nærmere. Dette resulterte i at ABM-utvikling igangsatte et prosjekt for å sette standarder for metodikk og en del tekniske parametere. Dette vil i sin tur vil være et verdifullt fundament for IKA Kongsbergs videre arbeid for gjennomføring av både forprosjekt og påfølgende prosjekter.

IKA Kongsbergs eiere sitter med store mengder elektroniske fagsystemer som skal bevares. For å få en sikker og effektiv struktur på arbeidet med uttrekk og avlevering av disse systemene, søkte IKA i 2008 å innføre en 3-års rulleringsplan som både institusjonen og eierne skal følge. Rulleringsplanen ble presentert på de regionale samlingene, og et stort flertall av kommunene bifalt ideen. På grunn av personalsituasjonen innenfor fagfeltet ved IKA Kongsberg, har det videre arbeidet med denne rulleringsplanen midlertidig blitt satt på vent. Arbeidet skal videreføres så fort en ny rådgiver er på plass. Det vil i det videre arbeidet bli vurdert nye verktøy for å støtte opp om denne planen. Pr. i dag vurderes DEX og MySQL Migration Toolkit, men flere verktøy kan vurderes dersom ingen av de ovennevnte imøtekommer de utfordringene som er knyttet til rulleringsplanen. Arbeidet med rulleringsplanen har ført til at en del uttrekk har blitt utsatt i påvente av en konklusjon i forhold til valg av verktøy.

Opplysninger om avleverte elektroniske arkiver på nett: Mens katalogopplysninger om de papirbaserte arkivene er tilgjengelig på internett, er ikke dette tilfelle for de elektroniske arkivene. IKA Kongsberg påbegynte derfor i 2008 en tankeprosess for å gjøre katalogopplysninger tilgjengelige på nett også for elektroniske arkiver. Dette arbeidet vil videreføres i 2009.

SENTRALE KURS FOR KOMMUNENE

Arkivmedarbeiderkurs

Det ble avholdt arkivmedarbeiderkurs for kommunene på Kongsberg. Kurset besto av 3 samlinger – til sammen 5 dager. Det faglige innholdet på kurset var som vanlig en grunnleggende innføring i arkivfaget med spesiell vekt på lowverk, rutiner, K-koder, rettighetsdokumentasjon og behandling av eldre og avsluttet arkiv. Det var 26 deltakere på del 1, 22 deltakere på del 2 og 22 deltakere på del 3.

Arkivlederseminar

IKA Kongsbergs årlige seminar for arkivlederne ble i 2008 holdt på Holmen Fjordhotell i Asker kommune. Temaene for seminaret var norskopplæring for arkivarer, digitalisering av arkivmateriale og IKA Kongsbergs egne formidlingsprosjekter. Det var 28 deltakere på arkivlederseminaret.

Kontaktseminar

Kontaktseminaret ble avholdt på Kongsberg i november, med 41 deltakere. Temaet for seminaret var elektronisk arkiv. Dette temaet ble belyst både i forhold til arkivdanning, langtidsbevaring og sikkerhetsrelaterte problemstillinger.

Regionale samlinger

Det har blitt avholdt en runde med regionale samlinger. Vertskommuner denne gangen var Lardal, Nes, Hjartdal, Lier, Seljord og Horten kommuner. Det var totalt 54 deltakere fordelt på de seks samlingene. Tema for samlingene var «ny modell for bevaring og uttrekk av elektronisk arkiv». Det ble satt fokus på og diskutert aktuelle verktøy som både er bedre i kvalitet og flere i kvantitet.

GENERELLE OPPLYSNINGER

HMS

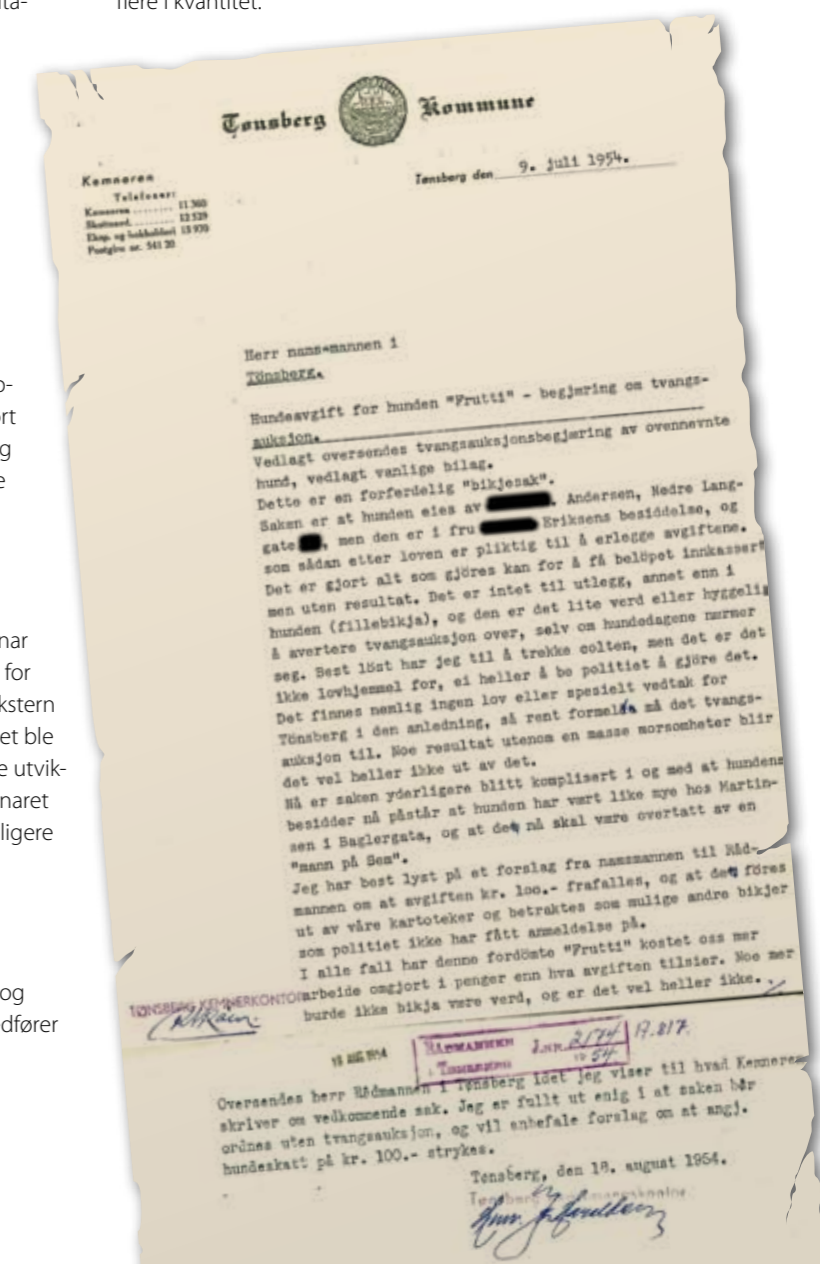
IKA Kongsberg har i år satt tydelig fokus på helse, miljø og sikkerhetsarbeid. Leder og verneombud har gjennomført opplæring i arbeidsmiljø i regi av Hjelp24. Hjelp24 har gjennomført kartlegging av innemiljø, arbeidsplassvurdering og livsstilsdag for ansatte på IKA Kongsberg, og flere interne tiltak med helse og trivsel som målsetning er igangsatt.

Internseminar

8. og 9. mai var alle ansatte ved IKA Kongsberg på internseminar på Storås gjestegård i Jondalen i Kongsberg kommune. Tema for seminaret var presentasjonsteknikk, og vi hadde hentet inn ekstern kursleder fra konseptutviklingsfirmaet Curious. Dette seminaret ble svært vellykket, og står fram som et vendepunkt i den positive utviklingen IKA Kongsberg har gått gjennom i løpet av 2008. Seminaret representerer også det første lille skrittet på veien mot det tidligere omtalte prosjektet «Det var en gang...»

Faglig egenutvikling

Alle ansatte ved IKA Kongsberg har deltatt på ulike regionale og nasjonale seminarer og konferanser i løpet av 2008. Dette medfører økt kompetanse på alle fagområder ved institusjonen.

En kilde til kunnskap

IKA Kongsberg
Nansensgate 1,
3616 Kongsberg
Telefon: 32 76 40 20
E-post: postmottak@ikakongsberg.no

www.ikakongsberg.no